

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๒๐๐๔/๒๒๑

กระทรวงยุติธรรม
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๘
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๒๒ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง การจัดทำความตกลงประเทศเจ้าภาพสำหรับการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนานาชาติโดยสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) ร่วมกับสำนักงานสหประชาชาติว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรม (UNODC)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานสหประชาชาติว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรม (UNODC) ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๗

๒. คำแปลภาษาไทย (อย่างไม่เป็นทางการ) ของสำเนาหนังสือ UNODC ตามข้อ ๑

๓. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๑๐๐๒/๑๘๔๔ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๖

ด้วยกระทรวงยุติธรรมขอเสนอ เรื่อง การจัดทำความตกลงประเทศเจ้าภาพสำหรับการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนานาชาติโดยสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) ร่วมกับสำนักงานสหประชาชาติว่าด้วย ยาเสพติดและอาชญากรรม (United Nations Office on Drugs and Crime - UNODC) มาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) ทั้งนี้เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ UNODC เป็นหน่วยงานสำคัญอย่างยิ่งในฐานะที่เป็นกลไกเดียวของสหประชาชาติที่มีภารกิจหลักในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดและอาชญากรรมในระดับสากล ซึ่งรวมถึงการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดและผู้ต้องขัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงและมาตรการที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง ซึ่งเป็นผลมาจากการผลักดันของประเทศไทยผ่านเวทีสหประชาชาติจนได้รับการรับรองเป็นข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยเรื่องดังกล่าว (ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ตามข้อมติสมัชชาสหประชาชาติ ๖๔/๒๒๔) ในขณะเดียวกันกระทรวงยุติธรรมก็ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้ดำเนินการจัดตั้งสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) (Thailand Institute of Justice - TIJ) เพื่อทำหน้าที่มุ่งเน้นการดำเนินงานไปสู่ความเป็นเลิศในการวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรมเพื่อประชาคมอาเซียนและเวทีโลก อันเป็นการส่งเสริมการปฏิบัติตามข้อกำหนดกรุงเทพฯ ดังกล่าว และรองรับพระกรณียกิจของพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางอาญาและส่งเสริมภาพลักษณ์ของกระบวนการยุติธรรมไทยให้ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ

๑.๒ ประเทศไทย...

๑.๒ ประเทศไทยโดยคณะผู้แทนไทยในการประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา (United Nations Commission on Crime Prevention and Criminal Justice – CCPCJ) สมัยที่ ๒๒ ระหว่างวันที่ ๒๒ – ๒๖ เมษายน ๒๕๕๖ ได้สนองพระดำริในพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรแห่งประเทศไทย ประจำสำนักงานสหประชาชาติ ณ กรุงเวียนนา ผลักดันร่างข้อมติที่เกี่ยวข้องเพื่อเสนอให้ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนานาชาติเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ต้นแบบและมาตรการในทางปฏิบัติว่าด้วยการยุติความรุนแรงต่อเด็กในสาขากฎหมายอาญา (Open-Ended Intergovernmental Expert Group to Develop a Set of Model Strategies and Practical Measures on the Elimination of Violence against Children in the Field of Crime Prevention and Criminal Justice) โดยสถาบัน TIJ ในนามของรัฐบาลไทยร่วมกับ UNODC ในนามของสหประชาชาติ

๑.๓ กระทรวงยุติธรรมได้รับสำเนาหนังสือของนาย Yury Fedotov ผู้อำนวยการบริหาร UNODC กราบพูลพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรแห่งประเทศไทย ประจำสำนักงานสหประชาชาติ ณ กรุงเวียนนา ขอให้รัฐบาลไทยพิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดการประชุมดังกล่าว ระหว่างวันที่ ๑๘ – ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือ UNODC ดังกล่าว พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒)

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ ในการนี้ UNODC ระบุว่า เมื่อได้รับความเห็นชอบในการจัดการประชุมดังกล่าวจาก รัฐบาลไทยเป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว ให้ถือว่าการแลกเปลี่ยนหนังสือระหว่างกัน (Exchange of Letters) เป็นความตกลงประเทศเจ้าภาพ (Host Country Agreement) ระหว่างรัฐบาลไทยกับสหประชาชาติสำหรับการจัดการประชุมในครั้งนี้

๒.๒ ความตกลงประเทศเจ้าภาพดังกล่าว มีลักษณะเป็นหนังสือสัญญาตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๙๐ เนื่องจากเป็นหนังสือแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐและองค์การระหว่างประเทศ ที่ก่อให้เกิดพันธกรณีแก่คู่ภาคีภายใต้บังคับกฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้น ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอ เรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ ซึ่งบัญญัติว่า “การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีให้เสนอ ได้เฉพาะเรื่อง ดังต่อไปนี้ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศ ที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย” ประกอบกับการที่สถาบัน TIJ เป็นองค์การมหาชนในกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงยุติธรรม ในทางปฏิบัติ กระทรวงยุติธรรมจึงเป็นส่วนราชการผู้เสนอเรื่องเพื่อขอความเห็นชอบ จากคณะรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เพื่อให้เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรแห่งประเทศไทยประจำสำนักงานสหประชาชาติ ณ กรุงเวียนนา ทรงมีหนังสือตอบรับความตกลงไปยัง UNODC ในโอกาสแรก และเพื่อสถาบัน TIJ จะได้ดำเนินการเพื่อเตรียม การประชุมได้ภายในช่วงต้นเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ จึงมีความเร่งด่วนของเรื่องที่เสนอในชั้นด่วนที่สุด โดยประมาณ การว่ากำหนดเวลาช้าที่สุดที่คณะรัฐมนตรีจะต้องพิจารณามีมติเพื่อให้ทันการดำเนินการดังกล่าว ไม่ควรเกินกว่า วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๗

๔.สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

๔.๑ การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนานาชาติในเรื่องเกี่ยวกับการยุติความรุนแรงต่อเด็กมีความ เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การดำเนินงานของสถาบัน TIJ เนื่องจากผู้หญิงและเด็กถือเป็นกลุ่มเปราะบางในสังคม (vulnerable group) ที่มีมักตกเป็นเหยื่อความรุนแรงและอาชญากรรมรูปแบบต่างๆ และได้รับผลกระทบจาก

กระบวนการยุติธรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งที่ผ่านมาสถาบันฯ ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าวมาโดยตลอด เนื่องจากมีความเชื่อมโยงกับข้อกำหนดกรุงเทพฯ ในบริบทของผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำและเด็กติดผู้ต้องขัง และเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา ทั้งนี้ ในช่วงที่ผ่านมา สถาบันฯ ได้ประสานงานกับ UNODC เกี่ยวกับรายละเอียดของการจัดประชุม ซึ่งรวมถึงการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และการจัดเตรียมการอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว ยืนยันความพร้อมที่จะเป็นเจ้าภาพในการจัดการประชุมดังกล่าว

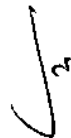
๔.๒ โดยที่ความตกลงดังกล่าวเกี่ยวข้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๙๐ เนื่องจากก่อให้เกิดพันธกรณีแก่คู่ภาคีภายใต้บังคับกฎหมายระหว่างประเทศในด้านเอกสิทธิ์ และความคุ้มกันสำหรับการประชุมระหว่างประเทศที่จัดขึ้นในประเทศไทย ซึ่งมีพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสหประชาชาติและทบวงการชำนัญพิเศษในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๕ รับรองอยู่แล้ว แต่มิได้เป็นหนังสือสัญญาที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา ตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสอง เนื่องจากไม่มีเนื้อหาสาระที่เป็นบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม การค้า การลงทุน และงบประมาณของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ โดยคณะรัฐมนตรีสามารถพิจารณาให้ความเห็นชอบได้โดยส่วนราชการต้องเสนอความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศเกี่ยวกับประเด็นสาระสำคัญของความตกลงมาประกอบด้วย โดยกระทรวงการต่างประเทศได้พิจารณาหลังจากได้รับสำเนาหนังสือจาก UNODC ดังกล่าวแล้ว ไม่มีข้อขัดข้องในสาระสำคัญของการจัดทำหนังสือแลกเปลี่ยนเพื่อตอบรับการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมดังกล่าว โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับถ้อยคำเพื่อให้หนังสือแลกเปลี่ยนข้างต้นมีความรัดกุมมากยิ่งขึ้น รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศด่วนที่สุด ที่ กต ๑๐๐๒/๑๘๔๙ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๖ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓) และ UNODC ได้ปรับเปลี่ยนถ้อยคำตามข้อเสนอแนะดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

เพื่อให้การจัดประชุมดังกล่าวร่วมกับ UNODC สามารถดำเนินการได้สำเร็จลุล่วงตามเจตนารมณ์ อันจะทำให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์โดยตรงจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ และสะท้อนความมุ่งมั่นของประเทศไทยในการพัฒนามาตรฐานและบรรทัดฐานสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา อีกทั้ง ส่งเสริมบทบาทของสถาบัน TIJ ในฐานะผู้สนับสนุนและส่งเสริมข้อกำหนดกรุงเทพฯ จึงเห็นสมควรเสนอเรื่องดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบการจัดทำความตกลงประเทศเจ้าภาพตามที่เสนอข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบในโอกาสแรกต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชัยเกษม นิติสิริ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

กองการต่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๔๙๗๘

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๒๓๔